

Ročník XXXXI. | MAREC 2016 | Cena 0,40 €

NITRA

KULTÚRNO - SPOLOČENSKÝ MESAČNÍK

Nitrianska hudobná jar ponúka aj tvorbu Bartolomeja Urbanca

Za záchranu ruín kláštora udelili ocenenie Zoborská pečať

Profesia, poslanie, zamestnanie ...?

Oslavy Dňa učiteľov sú významnou chvíľou, kedy si učiteľia premietajú cestu, ktorá ich priviedla k tomuto povolaniu. Zároveň si pripomínajú všetky dôležité okamihy strávené za katedrou. Pre niekoho sú to roky, pre iného desaťročia. Pre celú spoločnosť sa však tento deň spája s príležitosťou poďakovať sa im za nasadenie a každodenné úsilie, ktoré vynakladajú pri výchove a vzdelávaní našich detí.

Učiteľ – toľkokrát skloňo-

vaná profesia, poslanie, osobnosť, nositeľ hodnôt, no pre niektorých jednoducho len obyčajné zamestnanie. Mrzí ma, že mnohokrát je v širšej verejnosti povolanie učiteľa vnímané len cez tzv. výhody, ktoré sú s ním spájané, či už je to dĺžka pracovného času alebo prázdniny. Sami učiteľia však najlepšie vedia, že profesia učiteľa kladie na osobnosť človeka obrovské požiadavky. Na jednej strane musí byť učiteľ „vedcom“, ktorý musí veľa poznať, ovládať, tvoriť. Svojím profesionálnym prístupom a odbornosťou rozvíjať vedomosti a praktické schopnosti žiakov, upevňovať ich zručnosti. Na druhej strane sa však od učiteľa očakáva, že bude zároveň „umelcom“, aby deti a žiakov „nainfikoval“ láskou k hľadaniu, objavovaniu, múdrosti a dobru. Neraz sa ocitá v pozícii psychológa či starostlivého rodiča. Často sa v ňom musia sklbiť hodnoty, ku ktorým bude viesť i svojho žia-

ka, a to je múdrosť, tolerancia, empatia či férovosť.

S plnou vážnosťou môžem povedať, že toto povolanie bude vždy patriť k tým, na ktorých stojí budúcnosť našej spoločnosti. Chcem vás, vážené pani učiteľky a učiteľia ubezpečiť, že Mesto Nitra bude neustále presadzovať konkrétne kroky na zvyšovanie kvality školstva a to postupnou rekonštrukciou budov základných a materských škôl, ako aj modernizáciou ich vybavenia. Aby sa práca pedagóga stala v spoločnosti povolaním vnímaným so všetkou úctou a vážnosťou. Želám vám, aby vaše ďalšie pedagogické roky boli naplnené tvorivosťou, podnetným prostredím a inšpiráciou. Želám vám veľa energie, optimizmu a úspechov vo vašom povolaní, ale aj pochopenie a oporu zo strany vašich blízkych.

JOZEF DVONČ
primátor mesta Nitra

MESTO NITRA

foto na obálke (L. Synaková):
Svetový deň sprievodcov cestovného ruchu oslávili aj v Nitre.

Stránkové hodiny MsÚ v Nitre:

pondelok, utorok, štvrtok:	8.00 – 15.00
streda:	8.00 – 16.45
piatok:	8.00 – 13.30
sobota – podateľňa:	8.00 – 12.00

Pokladnica MsÚ v Nitre:

pondelok, utorok, štvrtok:	8.00 – 15.00
streda:	8.00 – 16.45
piatok:	8.00 – 13.30
sobota:	8.00 – 12.00

Primátor: doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc.
e-mail: primator@nitra.sk

Zástupca primátora: Ing. Martin Nemky
e-mail: nemky@msunitra.sk

Zástupca primátora: PhDr. Ján Vančo, Ph.D.
e-mail: vanco@nitra.sk

Prednosta: JUDr. Igor Kršiak
e-mail: krsiak@msunitra.sk

Kontrolórka: Ing. Darina Keselyová
e-mail: keselyova@msunitra.sk

Za záchranu ruín kláštora udelili ocenenie Zoborská pečať

Predsedníctvo Zoborského skrášľovacieho spolku sa rozhodlo udeliť ocenenie s názvom Zoborská pečať piatim nitrianskym osobnostiam za záchranu ruín kláštora na Zobore. Na slávnosti v Penzióne Artin ocenenia odovzdal predseda Zoborského skrášľovacieho spolku Ján Kratochvíl a podpredseda tohto spolku Imrich Točka.

Pečať kláštora sv. Hypolita na Zobore zo 14. storočia je jednou zo vzácných zachovaných pamiatok. Ako prejav vďaky odovzdali pamätnú plaketu kópie pečate primátorovi Nitry Jozefovi Dvončovi, nitrianskemu sídelnému biskupovi Viliamovi Judákovi, riaditeľovi Archeologického ústavu SAV v Nitre Matejovi Ruttkayovi, riaditeľke Špecializovanej nemocnice sv. Svorada – Zobor v Nitre Erike Chudej, riaditeľke Krajského pamiatkového úradu v Nitre Anne Valekovej a dobrovoľníkovi Róbertovi Bečicovi. Všetci ocenení sa svojim prínosom zaslúžili o záchranu tohto vzácného historického dedičstva. Primátor Jozef Dvonč ocenenie získal za podporu

úsilia tohto občianskeho združenia reštaurovať ruinu kláštorného kostola sv. Jozefa. ZSS ocenil, že zvolal rokovanie za účasti Biskupského úradu, AÚ SAV a reštaurátorov, čím podporil zámer spolku o záchranu tohto historického artefaktu.

„Jeho úprimný záujem a lobing pomohol zabezpečiť finančné prostriedky na realizáciu záchranných prác. Na propagáciu týchto myšlienok vyčlenil priestor v mestských tlačných a elektronických médiách, čím pomohol šíriť historické povedomie viazané na realie Nitry,“ uviedla Marta Bradáčová zo spolku. Ďalším oceneným je nitriansky sídelný biskup Viliam Judák, ktorý s nadšením prijal správu o snahe ZSS oživiť toto dávne pút-

nické miesto a svojou autoritou sa zasadil o správne smerovanie projektu, vybudovanie prístupového chodníka a prezentáciu histórie lokality. Ako cirkevný historik v priebehu uplynulých mesiacov publikoval početné knižné a časopisecké práce venované prvým slovenským svätcom – sv. Andrejovi – Svoradovi a sv. Benedikovi s ich úzkymi väzbami na zoborský kláštor a minulý rok posvätil sochu sv. Svorada, ktorá je umiestnená v blízkosti týchto ruín. Riaditeľku Špecializovanej nemocnice sv. Svorada Zo-

Ocenenie prevzal aj primátor mesta Nitry Jozef Dvonč. Odovzdal mu ju predseda spolku Ján Kratochvíl s podpredsedom Imrichom Točkom
Foto:(SY)

Na slávnosti sa zúčastnili mestskí poslanci Lívia Šumichrastová, Renáta Kolenčíková, primátor Jozef Dvonč, Miloslav Hatala a Pavel Varga, riaditeľka KPÚ Anna Valeková. Foto: (SY)

bor, n. o. Eriku Chudú ocenili za jej prístup. Okamžite sa nadchla myšlienkou sprístupnenia areálu a zachranou ruín kláštora, hľadala i našla možnosti ako odovzdať časť zodpovednosti pri reštaurovaní ruiny občianskemu združeniu ZSS.

„Riaditeľka Krajského pamiatkového úradu Anna Valeková nás povzbudzovala v našom snažení a dodávala chuť prekonávať našu neznalosť a usmerňovala nás. Pracovníci KPÚ podali pomocnú ruku pri zvládnutí odbornosti a byrokracie projektu,“ povedal

podpredseda ZSS Ján Kratochvíl.

„Dôchodca Robert Bečica sa rozhodol poskytnúť svoj čas a manažérske zručnosti pri organizovaní archeologického výskumu, reštaurátorských a remeselníckych prác na ruine, ale i pri realizovaní prístupového chodníka či budovaní archeologického náleziska. Je príkladom pre ďalších občanov ako sa zapojiť do všeobecne prospešnej činnosti,“ zhodnotil Ján Kratochvíl.

Po slávnostnom akte odovzdania ocenení program pokračoval prednáškou známeho spisovateľa Pavla Dvořáka o Nitrianskom kniežatstve, na ktorej sa zúčastnilo niekoľko desiatok poslucháčov.

(SY)

S profesionálnym sprievodcom na potulkách po Dolnom meste

Na potulky po uličkách Dolného mesta sa v sobotu 20. februára vybrali záujemcovia o históriu, ktorí sa prihlásili na bezplatnú prehliadku, zorganizovanú mestom pri príležitosti osláv Svetového dňa sprievodcov cestovného ruchu.

Dozvedeli sa rôzne zaujímavosti o Kaplnke sv. Michala na Vřšku, vstúpili do Kostola Navštívenia Panny Márie a tiež aj do krýpt v podzemí tohto kostola. V piaristickom Kostole sv. Ladislava sa pokochali nádhernou výzdobou a dozvedeli sa, čo je na vežiach kostola nezvyčajné. Prehliadku ukončili návštevou Synagógy, po kto-

rej ich sprevádzala sprievodkyňa v historickom kostýme. Mesto Nitra - NISYS má vo svojej databáze 15 profesionálnych sprievodcov, ktorí nielen v slovenčine ale aj v cudzích jazykoch sprevádzajú turistov po Nitre.

(LS)

Účasťou na veľtrhoch cestovného ruchu lákame ďalších návštevníkov na atrakcie a podujatia pod Zobor

Návštevnosť Nitry v uplynulom roku stúpla, no keďže nechceme zaspáť na vavrínoch v snahe pritiahnúť pozornosť ďalších návštevníkov sa Mesto Nitra prezentovalo na troch veľtrhoch - v Bratislave, Prahe a Budapešti.

V dňoch 28. až 31. januára sa mesto spoločne s Nitrianskym samosprávnym krajom prezentovalo na medzinárodnom veľtrhu cestovného ruchu ITF SLOVAKIATOUR - najvýznamnejšom podujatí v regióne strednej Európy. Cieľom účasti bolo zabezpečiť aktívnu propagáciu mesta Nitry a podporu rozvoja cestovného ruchu prostredníctvom poskytovania informácií, propagačných materiálov a pozvánok do Nitry. Návštevníkov sme lákali nielen na historické pamiatky, ale aj na tradičné podujatia ako sú Nitrianske fašiangy, Festival chutí Nitrianskeho kraja, Dni Nitranov – Cyrilo-metodské slávnosti, hudobné festivaly, koncerty, či divadelné predstavenia. Medzi tohtoročnými podujatiami v Nitre bude dominovať 101. Svetový kongres esperanta v dňoch 23. až 30. júla. V dňoch 18. až 21. februára sa mesto prostredníctvom NOCR zúčastnilo na výstave Holiday World

v Prahe. Prezentačný pult mesta bol súčasťou expozície Nitrianskeho kraja. Návštevníkov tejto pražskej výstavy sme chceli zaujať ako mesto podujatí a tiež ako veľtržné mesto. Od 3. do 6. marca sa Nitra bude prezentovať na výstavisku HungExpo v Budapešti na medzinárodnej výstave cestovného ruchu UTAZÁS.

„Je to najvýznamnejšie podujatie svojho druhu v Maďarsku, pretože počet návštevníkov výstavy sa pohybuje okolo 40 000, a tak veríme, že zaujmeme aj náročnú maďarskú klien-

telu, s ktorou nás spája bohatá minulosť v časoch monarchie. Veríme, že sa nám účasťou na tejto výstave podarí aj vďaka partnerskému mestu Vespřem prilákať do Nitry väčší počet turistov z Maďarska. Príležitosť na prezentáciu dostaneme v rámci národnej expozície Slovenskej agentúry pre cestovný ruch (SACR) spolu s ďalšími slovenskými vystavovateľmi,“ uviedla A. Pivarčiová, zast. vedúca útvaru propagácie a cestovného ruchu MsÚ.

„Krása a význam Nitry spočíva v atraktivite nášho mesta je aj v našej kultúre a

príležitostiach v cestovnom ruchu. Môžem povedať, že každá zo zahraničných delegácií, ktorá prichádza do Nitry, býva očarená prírodnými krásami a kultúrnymi pamiatkami nášho mesta. Uvedomujeme si preto, že propagácia Nitry prostredníctvom účasti na výstavách cestovného ruchu je pre nás mimoriad-

ne dôležitá," skonštatoval nitriansky primátor Jozef Dvonč. Nitrania sú si vedomí toho, že je tu čo obdivovať. Žijeme v najstaršom slovenskom meste, ktoré má množstvo turistických atrakcií. V priestoroch bývalých zoborských kasární čoskoro pribudne archeopark, mesto postupne buduje cyklotrasu, no a ti-

sícky návštevníkov prichádzajú pravidelne na niektorú z početných výstav na výstavisko Agrokomplex. Okrem toho nezabúdame ani na domácich turistov. Pre nich sme pripravili samostatný stánok na populárnej výstave Nábytok a bývanie, ktorá sa na výstavisku AX uskutoční od 9. do 13. marca. (SY)

Asýrski kresťania sa chcú postupne integrovať

Na Mestský úrad zavítala skupina, zastupujúca 25 rodín asýrskych kresťanov pochádzajúcich zo severného Iraku. V strachu pred vojnou ušli zo svojich domovov, aby mohli svoj život začať odznovu. Po trojtýždňovej karanténe v záchytnom tábore v Humennom prišli 9. februára do Nitry.

Všetkým 149 utečencom bude udelený azyl z humanitárnych dôvodov. Samotná integrácia do slovenskej spoločnosti im však môže trvať aj dva roky. Tu chcú nájsť svoj nový domov, získať prácu a zaradiť sa do spoločnosti. Sú medzi nimi lekári, zdravotné sestry, stavbári i umelci, ktorí by svoje umenie radi predviedli Nitranom. „Sme šťastní, že sme tu. Pri nastupovaní do lietadla sme mali obavy, ale teraz vieme, že tu budeme šťastní. Ľudia sú k nám milí, usmievajú sa,“ povedal na stretnutí Iračan Fady. Presídlení na prijatie prišli v sprievode Stanislava Horáka, predsedu občianskeho združenia Pokoj a dobro – pomoc utečencom so sídlom vo Výčapoch – Opatovciach,

ktorý nám povedal: „Asýrski presídlení pochádzajú z Iraku, sú to kresťania, hovoriaci po arabsky a východnou aramejštinou, čo je odnož biblického jazyka Ježiša Krista, mladší ovládajú anglický jazyk. Teraz sa však budú učiť slovenčinu šesť hodín denne, aby zapadli do našej spoločnosti. Sú to pracovití a schopní ľudia. Osobne ich poznám

nejaký čas. Stretol som sa s nimi už v tábore. Sú to veľmi pokorní a vďační ľudia. Budú obohatením pre našu krajinu a nás všetkých v zmysle vernosti hodnotám,“ ubezpečuje Stanislav Horák. Delegáciu kresťanských rodín na pôde úradu privítala zástupkyňa prednostu MsÚ Ivana Buranská. (SY)

Na mestský úrad zavítali asýrski presídlení.

Foto: (SY)

Nitrianska hudobná jar ponúkne aj tvorbu Bartolomeja Urbanca

Mesto Nitra prináša svojim obyvateľom, ako i návštevníkom nášho starobylého mesta hudbu, ktorá je rečou pre tento svet a je jazykom pre všetkých zrozumiteľným, a to prostredníctvom koncertov v rámci 43. ročníka Nitrianskej hudobnej jari.

Otvárací koncert sa uskutoční 31. marca 2016 o 18. hodine v nitrianskej Synagóge a predstaví sa na ňom Slovenský komorný orchester pod umeleckým vedením Ewala Danela. V ich podaní si poslucháči vypočujú napríklad Malú nočnú hudbu Wolfganga Amadea Mozarta; Koncert pre husle a orchester op. 8 č. 1 E Dur La Primavera Antonia Vivaldiho; Meditáciu na prelúdiu C dur Johana Sebastiana Bacha; Jarnú pieseň Felixa Mendelssohna Bartholdyho a ďalšie.

V nedeľu 3. apríla sa uskutoční koncert v podaní huslistky z Univerzity Wien Ludmily Pavlovej a klaviristu Stanislava Gallina (Hudobná akadémia Praha), ktorý je realizovaný aj vďaka podpore spoločnosti InsData. Vo svojom programe uvedú Sonátu pre husle a klavír F dur KV 377 W. A. Mozarta; Sonátu pre klavír a husle č. 7 c mol L. van Beethovena; Sonátu pre klavír a husle A dur C. Francka a skladbu M. Ravela Tzigane.

Večer s flautou a gitarou je pripravený pre nitrianske publikum v nedeľu 10. aprí-

la. Flautistka Mariia Mikhailova a gitarista Libor Janeček predstavia diela skladateľov 17. – 20. storočia B. Marcela, F. Molina M. Giulianiho, B. Bartóka, A. Piazzollu a I. Albéniza.

Koncert Májová láska je venovaný tvorbe skladateľa Bartolomeja Urbanca, ktorý žil a tvoril v Nitre. Jeho najkrajšie piesne zaznejú v podaní sopranistky Martynty Zatkovej, tenoristu Jána Vaculíka s klavírnym sprievodom Eduarda Lennera, Márie Blesákovej a Milady Synkovej vo štvrtok 14. apríla.

Záverečný koncert Nitrianskej hudobnej jari 2016 sa uskutoční 17. apríla a predstaví sa na ňom violonč-

listka Katarína Madariová a klavirista Stanislav Slavíček. Na koncerte uvedú okrem iného aj Taliansku suitu I. Stravinského a sonátu pre violončelo a klavír e-mol, op. 38 J. Brahmsa.

Všetky koncerty sa uskutočnia v Synagóge v Nitre o 18. hodine a predpredaj vstupeniek je v NISYS-e; tiež hodinu pred koncertom v Synagóge. Jednotné vstupné je 3,- €. Nitrianska hudobná jar ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre – festival mladých interpretov zo základných umeleckých škôl ponúka v dňoch 4. apríla až 7. apríla štyri koncerty v Synagóge vždy o 17. hodine. Vstup na koncerty mladých umelcov je bezplatný. (LB)

Koncerty Nitrianskej hudobnej jari bývajú v synagóge.

Mesto Nitra aj tohto roku pripraví a podporí kultúrne a spoločenské podujatia

Obyvatelia Nitry si už zvykli, že naše mesto žije v priebehu roka bohatým kultúrno-spoločenským životom. V nasledujúcich riadkoch vám prinášame prehľad týchto podujatí, festivalov a slávností od marca.

V dňoch 31. marca až 17. apríla sa uskutoční festival vážnej hudby Nitrianska hudobná jar. V nedeľu 20. marca sa môžete tešiť na Jarné zvyky (Sviatky jari), ktoré Mesto Nitra spoluorganizuje s CVČ Nitra. V stredu 30. marca sa uskutoční spomienková slávnosť pri príležitosti 71. výročia oslobodenia Nitry. Počas apríla a mája bude Nitra patriť pestrej palete kultúrno-spoločenských a športových podujatí - Nitrianskym univerzitným dňom 2016. V piatok 8. apríla sa v sále Domu Matice slovenskej uskutoční podujatie Čermánske červené, ktoré sa usiluje o zachovanie vinárskych tradícií na Čermáni. Piatok večer 29. apríla budú NUD ukončené aj

stavaním mája na pešej zóne v centre Nitry. V dňoch 1. až 29. mája bude v dvoch nitrianskych kostoloch prebiehať 9. ročník medzinárodného organového festivalu Ars organi. Cez víkend 7. a 8. mája sa v Nitre a mestských častiach bude oslavovať Deň matiek. V dňoch 20. až 22. mája sa pri reštaurácii Artin uskutočnia Svätourbanské zoborské slávnosti. Počas tohto víkendu bude Nitra zapojená do podujatia Noc múzeí a galérií. V dňoch 3. až 5. júna bude Staré divadlo Karola Spišáka hostiť účastníkov 18. ročníka festivalu Stretnutie, setkání, spotkanie, tálalkozás. Do diára si zapíšete najmä sobotu 4. júna. V tento deň sa pod Zobo-

rom uskutoční Festival chuti Nitrianskeho kraja, ktorého súčasťou je otvorenie Letnej turistickej sezóny. Oslavy Medzinárodného dňa detí budú v nedeľu 5. júna v mestskom parku. Piatok 10. júna bude patriť obľúbenému podujatiu Noci kostolov, kedy budú pre verejnosť od 18. hodiny do polnoci otvorené viaceré nitrianske kaplnky a kostoly. Nitrianske kultúrne leto bude trvať od 4. júna do 4. septembra. Jeho súčasťou bude od 12. júna do 3. júla medzinárodný festival sakrálnnej hudby MUSICA SACRA. V sobotu 26. júna sa uskutoční piknik pri kostolíku Dražovciach. Od nedele 3. do utorka 5. júla sa uskutočnia mestské slávnosti Nitra, milá Nitra a Cyrilo-metodské slávnosti. Na slávnosti nadviaže v dňoch 4. až 10. júla Akademická Nitra. Počas nasledujúcich dní - v dňoch 23. až 30. júla sa pod Zoborom uskutoční 101. svetový kongres esperanta. V dňoch 19. až 21. augusta sa v blízkosti výstaviska Agrokomplex uskutoční 10. ročník kultúrno-spoločenského podujatia Chrenovské stánky - Dožinkové slávnosti. Mimoriadne bohatý na udalosti bude víkend 26. až 28.

Svätoplukovo námestie oživa najmä kultúrnymi podujatiami.

augusta. Tieto dni budú na sídlisku Klokočina patriť tradičnému a tento rok už 15. ročníku Klokočinského jarmoku, na futbalovom ihrisku v Janíkovciach sa v sobotu 27. augusta uskutoční Janíkovský ohnivák (10. ročník) a v Mestskej hale na Klokočíne zaznie v stredu 31. augusta Hoj, vlast' moja na počesť vzniku Ústavy SR. V sobotu 4. septembra sa do mestského parku na Sihoti zídu vinári a milovníci vína zo širokého okolia, aby oslávili Podzoborské vinobranie. V septembri budú prebiehať Dni európskeho kultúrneho

dedičstva. Jubilejný 25. ročník medzinárodného divadelného festivalu Divadelná Nitra 2016 sa uskutoční v dňoch 23. až 28. septembra. V dňoch 3. až 15. októbra bude v priestoroch NPPC Lužianky a v Nitre prebiehať medzinárodný filmový festival Agrofilm.

Milovníci vážnej hudby si poznačia termín 6. až 23. októbra ako termín konania 11. ročníka festivalu Nitrianska hudobná jeseň. V sobotu 15. októbra bude kalvársky kopec patriť opäť Šarkaniáde. Október – mesiac úcty k starším vyvrcholí Nitrianskym dňom

úcty k starším a seniorským plesom v piatok 21. októbra. Tento rok sa do kalendára podujatí dostal aj festival Zbory mestu s termínom 18. až 20. novembra. Vianočná Nitra rozsvieti centrum Nitry a Svätoplukovo námestie s vianočným stromom od nedele 27. novembra do 6. januára, Mikuláš do Nitry príde v nedeľu 4. decembra. Koncert Čaro Vianoc v Mestskej hale sa uskutoční 12. decembra a bohatý kultúrno-spoločenský rok v Nitre uzavrie na Svätoplukovom námestí podujatie Silvester.

text a foto: (LS)

Dianie v kultúrnych domoch sa poniesie v znamení príbehov

Mestu Nitra sa za uplynulé obdobie veľmi úspešne darí oživiť dianie v kultúrnych domoch v prímestských častiach. Vo februári pripravili v Nitre - Dolných Krškanoch mimoriadne vydarené pochovávanie basy, na ktoré prišlo viac ako sto zábavychtivých (nielen) Krškančanov, v Párovských Háloch usporiadali úspešný karneval a v Mlynárčiach domáci fašiangovali s harmonikárom Milanom Humpolcom. V Dražovciach sa fašiangovalo v réžii folklórnej skupiny Tradícia a domáceho ochotníckeho divadla. Okrem pravidelných aktivít, ako sú nedeľné šachové turnaje, hip-hopové tréningy, cvičenia žien, kondičné cvičenia a pilates, sa v kultúrnych domoch schádzajú seniory a záhradkári.

Marec sa aj v okrajových častiach nášho mesta poniesie v znamení mesiaca knihy. Dramaturgia odboru kultúry MsÚ sa v spolupráci s Krajskou knižnicou K. Kmeťka v Nitre rozhodla priniesť do „kultúrákov“ knižné príbehy. Do KSC v Janíkovciach príde na besedu spisovateľ Noro Ōlvecký. Čitateľov v Dolných Krškanoch čaká 13. marca stretnutie s autorkou Michaelou Pribilincovou, ktorá vydala pozitívne rozprávky. V KD v Dražovciach sa v nedeľu 20. marca môžu tešiť na stretnutie s ich rodáčkou Zuzanou Šedou, ktorá je autorkou románov Úteky a Hľadaj ma (Neboj sa šťastia). Marcové besedy so spisovateľmi zavŕši v KD v Mlynárčiach 27. marca autorské čítanie Jaroslava Dušku a

jeho úspešnej knihy rozprávok „Ježkovci, ako to bolo ...“

V KD v Párovských Háloch sa v dňoch 18. až 20. marca už po druhýkrát uskutoční v spolupráci s Krajským osvetovým strediskom v Nitre regionálny festival amatérskych divadiel z Nitrianskeho kraja, ktorý sa už v minulom roku stretol s obrovským záujmom verejnosti.

Kultúrne domy ponúkajú svoj priestor na ďalšie aktivity. Záujemcovia sa môžu prihlásiť u Eleny Klenkovej na odbore kultúry, ktorá konštatuje, že na stole má nové žiadosti na tvorivé dielne, kurzy prvej pomoci pre seniorov pod záštitou Miestneho spolku SČK v Dražovciach. (SY)

Najlepšie výsledky dosiahla Základná škola kniežata Pribinu

V uplynulých dňoch zverejnil INEKO rebríček najúspešnejších základných škôl, stredných škôl a gymnázií na Slovensku. Pri zostavovaní tohto rebríčka vychádzali z výsledkov „Testovania 9“, v ktorom sa pre-

verovali vedomosti žiakov zo slovenského jazyka, literatúry a matematiky, a tiež aj z mimoriadnych výsledkov, oceňovaných ministerstvom školstva.

V slovenskom rebríčku najlepších základných škôl nitrianske ZŠ nefigurujú. Pri špecifikácii rebríčka „najlepšie ZŠ Nitrianskeho kraja“ sa na najlepšíom – piatom mieste

- umiestnila Spojená škola sv. Svorada na Farskej ulici. Desiate miesto obsadila Základná škola kniežata Pribinu na Ulici Andreja Šulgana, 15. miesto patrí Základnej škole na Cabajskej ulici, 20. miesto ZŠ na Beethovenovej ulici, 22. miesto Základnej škole na Nábřeží mládeže, 23. priečka patrí Základnej škole na Fatranskej ulici, 25. miesto Základnej škole na Benkovej ulici a 26. miesto prislúcha Základnej škole kráľa Svätopluka na Dražovskej ulici. (SY)

Ilustračné foto

Katedrálny zbor Emerám dostal meno podľa chrámu, v ktorom účinkuje

Mesto Nitra je sídlom najstaršieho biskupstva v strednej Európe. V roku 880 založil pápež Ján VIII. bulu „Industria tuae“, ktorou zakladá nitrianske biskupstvo. Bolo to v období vládnutia kráľa Svätopluka, keď bola Nitra na vrchole svojej slávy ako centrum ríše Veľká Morava. Na jej území pôsobila už od roku 863 byzantská misia na čele so sv. Konštantínom a Metodom, ktorých

pápež Ján Pavol II. ustanovil za spolupatrónov Európy. Chrám sv. Emeráma má svoje historické základy už v roku 829, keď ho na pozvanie kniežata Pribinu vysvätil biskup Adalrám zo Salzburgu. Nachádza sa v historickom komplexe Nitrianskeho hradu. Pozostáva z troch kostolov, budovaných v rôznych historických obdobiach (románsky, gotický, renesančný).

Katedrálny spevokol Emerám prijal meno podľa tohto chrámu. Zbor pôsobí pod záštitou Biskupského úradu v Nitre a jeho snahou je pozdvihnutie sakrálneho hudobného diania v meste. Počas 30-ročného pôsobenia sa vo vedení zboru vystriedali viacerí významní predstavitelia nitrianskeho hudobného života.

Mimoriadnu zásluhu na jeho umeleckom raste má hudob-

ný skladateľ Jozef Rosinský (1897-1973). Po získaní hudobného vzdelania v Taliansku pôsobil ako regenschori v Katedrálnom chráme sv. Emeráma. So spevokolom našťudoval mnoho hudobných koncertov sakrálnej hudby, pričom uvádzal aj vlastnú sakrálnu tvorbu. Jeho skladbu „In Basilica beati Emmerami martiris“ pokladá zbor za svoju hymnu a uvádza ju na úvod každého vystúpenia.

Po smrti Jozefa Rosinského viedli zbor viacerí významní zborníci: Otto Kolár, Ľudovít Tibenský, Ladislav Korčák, Ladislav Gero. V 90-tych rokoch 20. storočia viedol zbor významný predstaviteľ nitrianskeho hudobného života Ľudovít Šandrik (1921-2009). Dôležitý je jeho kompozičný vklad do zborovej tvorby. Skomponoval mnoho zborových skladieb a zharmonizoval a upravil mnoho ľudových piesní pre štvorhlasný spevácky zbor. Významnou mierou prispel k umeleckému rastu zboru. Od roku 2002 vedie Katedrálny chrámový zbor Emerám regenschori Ing. Milan Ševčík, ktorý je vynikajúcim organistom. Zboru venuje veľkú časť svojho času, nielen nácvikom potrebným pre jeho účinkovanie ale aj úpravou skladieb.

Členovia zboru sú rôznych vekových skupín a profesií, ale všetkých spája láska k hudbe a spevu. Zbor Emerám

spevokol EMERÁM

je miešaný zbor pozostávajúci z 35 členov, väčšinou prezentujúci štvorhlasný repertoár „a capella“. Vo svojej umeleckej činnosti sa zbor sústreďuje najmä na sakrálne hudobné diela, repertoár zahŕňa tvorbu svetových autorov rôznych hudobných žánrov a období (J. S. Bach, W. A. Mozart, F. Liszt, J. F. Händel, L. van Beethoven a i.), ale aj slovenských skladateľov (M. Schneider - Trnavský, J. Rosinský, E. Suchoň, J. Halmo, S. Šurin). Zbor má pre rôzne príležitosti našťudované aj skladby svetského charakteru. Sakrálne diela prezentuje počas slávnostných obradov v rôznych chrámoch, predovšetkým však v Katedrálnom chráme sv. Emeráma a v Piaristickom kostole sv. Ladislava v Nitre. V rámci cirkevných slávností zbor mnohokrát prezentoval svoju tvorbu aj v celoštátnych televíznych prenosoch (Vianočné sviatky, Sviatok Cyrila a Metoda, Sviatok Nanebovzatia Pan-

ny Márie a pod.). Významné sú koncertné vystúpenia v rámci podujatí Noc kostolov, Zbory mestu, Hoj, vlast' moja, na koncertoch Čaro Vianoc v Mestskej hale na Klokočine a vianočnom mesetečku na Svätoplukovom námestí a rôznych iných podujatiach. Umelecko-kultúrnu činnosť zboru podporuje aj Nitriansky samosprávny kraj, ktorý umožnil prezentovať činnosť zboru aj v iných regiónoch Slovenska, napríklad koncertom v Tatranských Matliaroch a Levoči, ale aj prezentáciou mimo hranice nášho územia. Boli to koncerty pre obyvateľov obce Mlyny v Maďarsku a adventný koncert v rakúskej Viedni. Zbor spolupracuje aj s externými umelcami, inštrumentalistami, sólistami a opernými speváckmi (huslista Samuel Mikláš, Dychový súbor mladých z Červeného Hrádku, Diabolské husle Berkyho Mrenicu, Ľudovou hudbou Miroslava Dudíka a pod.). Nezabudnuteľným

Vystúpenie v maďarských Mlynkoch.

bolo vystúpenie s Academic Chamber Orchestra Jacka Martina Händlera.

Počas cesty na zahraničné vystúpenie zbor neodolal možnosti zastaviť sa v Ostrihomskej bazilike. Neočaká-

vane sa naskytla príležitosť predviesť časť nášho repertoáru. Výnimočné prostredie a predovšetkým akustické možnosti tejto stavby urobili z našej prezentácie nevšedný umelecký zážitok, nielen

pre nás, ale aj pre náhodné turistické osadenstvo.

Členovia zboru stále nachádzajú radosť v študovaní a prezentácii nových diel, najmä sakrálnej hudby. V súčasnosti zbor oslavuje okrúhle výročie svojho pôsobenia, čo nás inšpirovalo k vydaniu informačného bulletinu, založeniu podrobnej kroniky, nielen v písomnej forme ale aj vo forme vytvorenia webovej stránky zboru, ktorá bude mapovať a propagovať jeho činnosť a bude nápomocná aj pri získavaní nových členov. Zbor privíta nových členov do všetkých hlasových oddelení.

PhDr. Viera Ondrušková

Ulica, po ktorej kráčaš

Ulica Jozefa Vuruma

Ulica Jozefa Vuruma dostala pomenovanie podľa významného nitrianskeho biskupa. Patril medzi zakladajúcich členov Slovenského učeného tovarišstva i jeho nitrianskeho pobočného stánku a zaslúžil sa o výstavbu dievčenskej školy v Nitre. Táto pomerne krátka ulica spája Ďurkovu ulicu s Mariánskou ulicou a Vřškom. Sídlí na nej Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. V Žiline, kde tiež po ňom pomenovali ulicu, si ho uctievali kvôli tomu, že tam počas cholerovej epidémie v roku 1931 založil sirotinec a dlhé roky ho aj podporoval.

Nitriansky biskup, bernolákovec, historik, mecén. Narodil sa 27. novembra 1763 v Trnave, zomrel 2. mája 1838 v Močenku, pochovaný je v Nitre. Pochádzal z rodiny remeselníka. Teológiu študoval v Nitre a

vo Viedni. Za kňaza ho vysvätili v roku 1788. Najprv pôsobil ako ceremoniár a tajomník nitrianskeho sídelného biskupa Františka Xavera Fuchsa, od roku 1791 bol profesorom cirkevných dejín a cirkev-

ného práva v kňazskom biskupskom seminári. V roku 1804 ho vymenovali za kanonika i za zástupcu riaditeľa vyšších škôl v Jágri. V r. 1810 ho vysvätili za titulárneho sardického biskupa. Súčasne sa stal

radcom Uhorskej miestodržiteľskej rady, v r. 1816 sídelným biskupom v Stoličnom Belehrade, od roku 1821 vo Veľkom Varadíne (1821), napokon bol na vlastnú žiadosť v rokoch 1827 - 1838 sídelným biskupom v Nitre.

Bol významným cirkevným dejateľom, mecénom cirkevných, školských a charitatívnych ústavov. Zaslúžil sa o výstavbu dievčenskej školy v Nitre. V čase cholery, ktorá v roku 1831 zúrila v Nitrianskej stolici, z vlastných peňazí platil dvanásť ošetrovateľiek. Dal postaviť aj stoličnú nemocnicu. Niekdajší jezuitský kláštor v Žiline dal v r. 1833 prebudovať a od 4. októbra v ňom zriadil Sirotinec pre opustené deti po obetiach cholery zúriacej v Uhorsku v roku 1831. O tom svedčí aj pamätná tabuľa a biskupský erb J. Vuruma na budove kláštora. Biskup Vurum bol veľkým mecénom tohto sirotinca, okrem iného daroval zvon pre kostol. Sirotinec od roku 1881 viedli Dcéry kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul, ktoré si v budove zriadili taktiež svoj kláštor.

Usiloval sa o dobré vzťahy medzi Cirkvou a svetskými ustanovizňami. Zúčastnil sa na rokovaní Uhorského snemu. V roku 1822 bol popredným činiteľom cirkevného snemu v

Bratislave. V otázkach voľby stoličných úradníkov sa v roku 1825 dostal do sporu s liberálmi, no dosiahol, že jeden podžupan musel byť katolíkom.

Patril medzi zakladajúcich členov Slovenského učeného tovarišstva i jeho nitrianskeho pobočného stánku. Neskôr sa ho po-

Jozef Vurum

* 27. 11. 1763 Trnava

+ 2. 5. 1838 Močenok

kúsil znovu oživiť, v roku 1838 priviezol z Bratislavy do Nitry aj tlačiareň. Bol mecénom Spolku milovníkov reči a literatúry slovenskej.

Venoval sa aj histórii. Usporiadal veľkoveradínsky i nitriansky biskupský archív. Bohatý materiál nitrianskeho biskupského archívu a knižnice využil na spracovanie historického schematismu diecézy - Schematismus venerabilis cleri Dioecesis Nitriensis pro anno 1829 (Zoznam

mien ctihodného kléru Nitrianskej diecézy pre rok 1829, Nitra 1830). Bola to jedna z prvých prác tohto druhu vôbec. Tento materiál použil na vypracovanie svojho hlavného historického diela - Episcopatus Nitriensis eiusque praesulum memoria (Pamiatka Nitrianskeho biskupstva a jeho biskupov, Bratislava 1835). Kriticky sa v ňom vyrovnal s niektorými staršími náhľadmi a nezrovnalostami. Na základe historického materiálu dokazoval, že Nitra existovala už v časoch Rimanov, resp. v časoch Markomanov a Kvádov. (Niektoré nesprávne tvrdenia o najstarších časoch nitrianskeho biskupstva vyslovil na základe nepravých listín a búl, ktoré však zmiatli aj iných historikov.) Písal a vydával aj inú náboženskú literatúru (napr. práce o Veľkoveradínskej a Nitrianskej diecéze).

V roku 1836 ho vyznamenali stredným krížom Radu sv. Štefana a povýšili do šľachtického stavu.

Pramene:

Bagin, A.: Vybrané kapitoly zo slovenských cirkevných dejín. Bratislava - Trnava 1980, s. 114-115; Kapitoly z dejín Nitry. Bratislava 1963, s. 70-71, 74, 76, 78-79; Kotvan, I.: Bibliografia bernolákovcov. Martin 1957, s. 321-324.

95. výročie vysvätenia troch slovenských biskupov v Nitre

Deň 13. február 1921 sa stal mimoriadne významným dňom slovenského národa, keď v meste Metoda a Svätopluka, v staroslávnej Nitre, boli spolu naraz vysvätení prví slovenskí biskupi. Napriek zimnému počasiu sa na vysviacke slovenských biskupov do Nitry zišlo z celého Slovenska približne 20 000 ľudí. Najpočetnejšiu skupinu tvorili Orli z blízkej Moravy. Túto 700-člennú delegáciu v rovnošatách viedol arcibiskup Dr. A. Stojan. Ďalšie početné delegácie boli zo Spiša a Banskej Bystrice.

Vďačný dedinský ľud, slovenské ženičky z Cífera a Vajnor svojim cirkevným predstaveným vyšili tri biskupské mitry s kolopisom : „Slovenským biskupom – národ slovenský. Hospodine, budiš milosť Tvoja na nás nyní i vždycky.“ Spolok sv. Vojtecha so svojimi 250 členmi pochodoval v sprievode pod zástavou darovanou bratmi z Ameriky. Ale najpočetnejšiu skupinu tvorila mládež nadchnutá orolským duchom – teda katolíckym a národným.

Po skončení I. svetovej vojny a rozpade Rakúsko-uhorskej monarchie vznikli nové národné štáty. Vznikla aj Česko-slovenská republika, so všetkými problémami nového štátu. Za dva roky katolícka cirkev bola temer bez hlavy. V Nitrianskej a Bansko-bystrickej diecéze boli biskupi maďarskej národnosti, ktorí nepodpisali sľub vernosti štátu. Nedostatky, ktoré

vojna zapríčinila a ktoré stále pretrvávali podmienujú rozvoj materialistického názoru. Protikatolícka nálada v novom štáte stále rástla, nebolo cirkevnej osobnosti, ktorá by bola schopná riešiť vnútrocirkevné problémy, ale tiež otázky vzťahu medzi

biskup Karol Kmetko

štátom a cirkvou. Čo všetko bolo potrebné urobiť na diplomatickom poli, ako aj mravčej práce slovenskej inteligencie, aby sa uskutočnil vysnívaný sen: vysvätenie

slovenských biskupov, vo veľkej stručnosti uvádzame v ďalšom texte.

„Felvidék! (v maďarčine pomenovanie pre Horné Uhorsko), t. j. Slovensko, ktoré netvorilo v minulosti samostatnú správnu jednotku a to ani z cirkevného hľadiska. Preto pri stanovovaní nových štátnych hraníc vznikol v cirkevnej organizácii chaos. Ostrihomské arcibiskupstvo malo doposiaľ 480 farností, z toho prevažná časť - 395 ležalo na území pririeknutou mierovou zmluvou ČSR a iba 85 farností z tejto diecézy zostalo na maďarskom území. Takýto veľký počet farností tomu zodpovedajúci počet veriacich (viac ako milión) si vyžadoval riešenie, aby títo mali svoju diecézu so svojím biskupom. Z uvedeného vyplýva, že tento stav v oblasti Ostrihomskej arcidiecézy bol neudržateľný a nijako neprospeieval ani Cirkvi ani národu. Právo zakladať nové

biskupstvá a prípadne ich rozdeľovať prináleží výlučne Svätej stolicí. Vláda ČSR uznala túto požiadavku a požiadala Rím o urýchlené riešenie. V tom čase však štát nebol ochotný rokovať so žiadnou domácou cirkevnou autoritou.

Na podnet Andreja Hlinku iniciatívu prevzali slovenskí kňazi a vytvorili Kňazskú radu. Na jej zasadnutí 28. novembra 1919 požiadali o vymenovanie slov. biskupov, úpravu diecéz v súlade s novými štátnymi hranicami. To isté požadovalo Memorandum Katolíckych kňazov a laikov Žiliny, ktoré bolo odovzdané vláde 22. januára 1919. Medzi tým však vláda podnikla rôzne opatrenia proti cirkevnému majetku a školstvu. Minister s plnou mocou pre Slovensko Vavro Šrobár poslal list 28. februára 1919 pápežskému nunciovi (Valfré di Bonzo), ktorý obsahoval zoznam kňazov, ktorých by si vláda priala za apoštolských administrátorov do slov. diecéz. Na množstvo nevhodných intervencií vlády ČSR navrhla Svätá stolica so zmenami zatiaľ počítať, prípadne dosadiť generálnych vikárov. Vláda reagovala na odpoveď okamžitým vykazáním nitrianskeho biskupa Batthányiho ako aj banskobystrického biskupa Rudnaya z nášho územia. Bolo to na osobný príkaz ministra zahraničia E. Beneša. Šrobár príkaz okamžite

biskup Ján Vojtašák

realizoval a biskupom poslal rozhodnutie (26. marca 1919), aby do 24. h opustili územie štátu. Batthányiho na druhý deň z Nitry eskortoval major Dřímal s vojenským oddielom legionárov až na štátnu hranicu.

Šrobárovo ministerstvo vnieslo rozkol do katolíckeho kléru a všetkými prostriedkami presadzovalo za kandidátov na cirkevné hodnosti osoby lojálne voči štátu ale aj centralistickej a liberálnej politike vlády. Po prvýkrát vláda predložila svoj návrh na post biskupov 28. februára 1919. Pre Svätú stolicu však títo kandidáti neboli prijateľní pre podporu vládnej politiky a zasa vláda nekompromisne odmietla Vatikánom preferovaného kandidáta na Nitrianske biskupstvo - Andreja Hlinku. Po dlho trvajúcich jednaniach a po ukončení kanonických procesov Gasparri oznámil

budúcich biskupov – Kmeťko v Nitre, Vojtašák na Spiši, a Blaha v B. Bystrici. Nakoniec 16. decembra 1920 pápež Benedikt XV. uznal (prekonizoval) nových slov. biskupov, takže týmto boli odstránené všetky prekážky pre ich slávnostné vysvätenie. Vysviacka bola plánovaná na 6. februára 1921, predsa len sa vyskytli organizačné prekážky, tak sa vysvätenie oddialilo na 13. februára 1921.

Dňa 12. februára 1921 o 14.00 hod. z Bratislavy pricestoval osobitným vlakom pápežský nuncius Klement Micara. Na vlajkami vyzdobenom nádraží ho privítal Dr. K. Kmeťko, ktorý svoj prejav povedal v latinskom jazyku, ďalším vítajúcim bol podžupan Dr. Ivan Štefánik a nakoniec starosta mesta Karol Cabori. Po privítacích príhovoroch sa Micara spolu s ďalšími hosťami odobrali na kočoch mestom, ktoré bolo slávnostne vyzdobené vlajkami a zvukovo sprevádzané zvonmi všetkých kostolov v meste. Za Tureckou bránou, v priestore dnešnej Štefánikovej triedy medzi lekárnou a na druhej strane Úverovou bankou, bola postavená slávobrána dekorovaná tromi biskupskými mitrami, z ktorých prostredná bola väčšia.

Ing. Štefan Košovan

Pokrač. v budúcom čísle.

Primátor Jozef Dvonč privítal konzern OBI pod Zoborom

Primátor Nitry Jozef Dvonč v pondelok 8. februára popoludní slávnostne presekol reťaz, ozdobenú balónikmi, a takto symbolicky za Mesto Nitru privítal pod Zo-

Primátor J. Dvonč privítal konzern OBI v Nitre.

borom nemecký obchodný konzern OBI. Týmto dňom spoločnosť prebrala nielen v Nitre, ale na celom Slovensku všetkých 13 pobočiek od neúspešného rakúskeho konkurenta

Baumax.

Už koncom roka premaľovali fasádu budovy na korporátnu oranžovú, v januári inštalovali na budovu

na Chrenovskej ceste nápis OBI. Primátor Jozef Dvonč zaželel obchodnej spoločnosti mnoho spokojných zákazníkov a zákazníkom rovnako poprial spokojnosť pri nákupoch. Po prestrihnutí reťaze nasledovala prehliadka predajne. OBI odštartoval predaj hneď ráno. Predajňa má takmer identický sortiment ako Baumax, možno o niečo viac sa zameriava najmä na potreby do záhrady a stavebniny.

text a foto: (SY)

Dodržiavanie tradícií prioritou činnosti Jednoty dôchodcov Slovenska

Vo veľkej zasadačke Mestského úradu v Nitre sa uskutočnilo v uplynulých dňoch zasadnutie Krajskej rady Jednoty dôchodcov Slovenska (JDS) v Nitre. Rokovanie otvorila predsedníčka JDS O. Csákyová, ktorá privítala ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Jána Richtera,

poslancov NR SR T. Glendu, Z. Daniša, M. Kéryho, prednostu Okresného úradu v Nitre M. Illéša, primátora Nitry J. Dvonča, zástupcu primátora M. Nemkyho, krajskú a mestskú poslankyňu R. Kolenčíkovú, predsedu Jednoty dôchodcov Slovenska J. Lipianskeho a ďalších.

K členom krajskej rady sa prihovorel minister Ján Richter. Seniorom sa poďakoval za činnosť vykonávanú v prospech ich rovesníkov a vyslovil slová uznania za aktivity pri dodržiavaní kultúrnych tradícií, keď povedal, že seniori – členovia JDS prevzali zodpovednosť za dodržiavanie tradícií v obciach. Slová uznania v príhovore pridal aj primátor Nitry Jozef Dvonč. Takmer 130 členov krajskej rady zhodnotilo výsledky činnosti za uplynulý rok a prijalo nové úlohy na tento rok.

text a foto: (SY)

Rokovanie krajskej rady pozdravili aj minister Ján Richter (druhý sprava).

DAB pripravilo ďalšiu skvelú komédiu

Nitrianske divadlo Andreja Bagara sa v aktuálnej sezóne pokúša zaujať divácku pozornosť komédiami. A treba uznať, že sa mu to darí. Najnovším prírastkom do repertoáru je celoslovenská premiéra komédie s názvom Panikári, ktorá hovorí o neurózach súčasných tridsiatnikov. Režisér a dramaturg tejto hry Svetozár Sprušanský si vzal na mušku výlučne mužskú tému a spolu s hercami Jakubom Rybárikom, Jurajom Hrčkom a Marcelom Ochránkom, hľadal odpovede

na otázku, čo sa v súčasnosti od mužov očakáva, či je muž schopný vyznať sa vo svojich citoch, či dokáže byť citlivý a zároveň úspešný.

„Žena mi povedala, že si mám dať život do poriadku. Pritom vôbec netuším, čo robím zle!“ vyhrkne zúfalý Leo na kamaráta Maxa,

ku ktorému prišiel hľadať radu, ako sa dostať z kaše. Ani on na tom nie je práve najlepšie. Opustila ho priateľka a musel sa vystahovať, až napokon hľadal pomoc u terapeuta. Za to Maxov sebavedomý brat Joni, hviezd-

ny televízny moderátor, má rád na rozdávanie. A vie ako vyriešiť partnerské problémy, zdolať krízu stredného veku či vyhrabať sa zo dna. Príbeh troch kamarátov Panikári, ktorý napísal fínsky divadelník Mika Myllyaho, si za desať rokov podmanil európske javiská.

„Otázky partnerských vzťahov a problémov sú univerzálne, aj preto má táto komédia vo svete mimoriadny úspech. Podtitul znie Muži na pokraji nervového zrútenia. A kto ich tam dovedol? Predovšetkým ženy. Základný kľúč mužsko-ženských vzťahov sa v nej rieši v mnohých variáciách a optikou komiky, humoru a nadľahčenia. Traja hrdinovia si vedia vystreliť z kamarátov, ale aj sami zo seba,“ povedal režisér Svetozár Sprušanský.

No najspoločnejšou terapiou Panikárov sú humor, vtip a pesničky. Odporúčam vám preto, prídte si Panikárov - v podaní hercov Jakub Rybárik, Marcel Ochránek a Juraj Hrčka (na snímke) - určite pozrieť.

(SY)

foto: Dalibor Krupka

Dni slovenskej kultúry v Č. Budějoviciach

Tohtoročné Dni slovenskej kultúry v Českých Budějoviciach sa uskutočnili vo februári a otvorila ich výstava nitrianskeho umelca Miroslava Poláka s názvom Obloha trochu inak v radničnej sieni, ktorá trvala do 27. februára. Miro Polák je všestranným umelcom a vnímaný je ako sochár, rezbár a výtvarník.

Organizuje napríklad spoločárske sympóziá v Podhájskej, Radave a na iných miestach Slovenska.

Okrem tejto výstavy sa občania Budějovic mohli zúčastniť na koncerte Tria Štefana Markoviča a stretnúť sa s herečkou Dorotou Nvotovou. Divadla U Kapličky uviedlo úspešnú komédiu Zápisky

dôstojníka v podaní divadelného súboru Commedia z Popradu.

Súčasnou „dní“ bola výstava mladšej slovenskej fotografie Ľuboša Kotlára a Jána Skalického, študentov Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave.

(SY)

9. januára 2016:

Ján Poništ z Nitry a Ivana Rosová z Bošian

16. januára 2016:

Matúš Muššák a Zuzana Beneová, obaja z Nitry, Vladimír Ješko z Golanova a Kristína Klimentová z Nitry, Vladimír Jančuška z Nitry a Jana Drábiková z Dolnej Stredy, Martin Levický a Stanislava Danišová, obaja z Nitry

23. januára 2016:

Emil Selecký a Ing. Marcela Múčková, obaja z Nitry, Róbert Lauko zo Zbehov a Katarína Buchová z Nitry

30. januára 2016:

Rudolf Ďurček z Viesky nad Žitavou a Andrea Očovská z Nitry

6. februára 2016:

Miroslav Makovínyi z Bratislavy a Alžbeta Škriečková z Nitry, Juraj Maťo a Lucia Brezinová, obaja z Nitry, Martin Tkáč z Nitry a Veronika Štefániková z Alekšíniec, Martin Kráľ z Kolačna a Daša Bédiová z Nitry

15. februára 2016:

Michal Palko z Nitry a Tamara Plahčínski zo Srbskej republiky

Jubilanti v roku 2016

V marci 2016 sa významného životného jubilea dožívajú:

75 ROKOV:

Marie Ahlersová, Marta Bajzíková, Alžbeta Balayová, PhDr. Zdenka Bátorová, Berta Benčeková, Jozefa Bojdoma, Albín Čentéš, Ján Čriepok, Jozef Dilhof, Róbert Dittmer, Anna Dolešová, Marta Ďurišová, MVDr. Ivan Dušek, Mária Feníková, Mária Gatková, Otto Gése, Valéria Grmanová, Gabriela Gucká, Ing. Terézia Halajová, Marta Hanzlíková, prof. Ing. Pavel Hrubík, DrSc., Dušan Jonis, Ján Klčovanský, Helena Kráľovičová, Mgr. Jozef Krausz, Helena Kukučková, Mária Lacušová, Margita Lurichová, Jozef Majerčík, Vojtech Mako, Anna Migová, Mária Miháliková, Anetta Mikulová, Jozef Mládek, Ján Mlynek, Ludmila Molnárová, Jolana Píknová, František Polák, Františka Poništová, Jozef Porhajaš, MUDr. Eva Ruttkayová, Terézia Saková, Juraj Salaj, Stanislav Slávik, Jozef Ternény, Milan Uhlárik, Eva Ujfalušiová, Jozef Valo, Margita Vašíčková, Katarína Víteková, Inocencia Znášiková

80 ROKOV:

Barbora Adamcová, Ružena Bánovská, Milan Benca, Ing. Pavol Benčo, Gabriel Bíro, Mária Brunovská, Helena Buranská, Ladislav Deák, Anna Fraňová, Helena Galambošová, Bohumil Grman, Božena Hánová, Ing. Miluška Huláková, Ing. Jozef Ivanič, František Kázik, Margita Klegová, Ing. Peter Korobov, Irena Kováčiková, Emília Krošláková, Margita Kšiňanová, František Kudlacík, Alžbeta Kuklová, Eva Kutlíková, Valéria Láberová, Jozef Lachký, Olga Lobotková, Mária Majtényiová, Ludovít Mikláš, Anna Mrosková, Jozef Ťbert, Emília Pappová, Gabriela Pintová, Viola Samotijová, Jolana Skokáneková, Jozefína Suchánková, Gustáv Szendrey, Elena Šatková, Július Tureček, Otilia Vagadayová, Otilia Vartíková, Ján Žibek

85 ROKOV:

Jozef Babka, Magdaléna Bartalská, Emília Bartošová, Anna Belenčíková, Helena Boháčiková, Ludmila Demeterová, Mária Gabašová, Antónia Golasová, Matilda Habayová, Jolana Ivančíková, Dana Jakubcová, Mária Jamborová, Juraj Kotrady, Anna

Kýšková, Dušan Martoš, Imrich Matúška, Emil Paľatka, Milan Pihorňa, Ján Pintér, Rozália Pintérová, Valéria Šantavá, Anna Tkáčová, PhMr. Gabriela Zacharová

86 ROKOV:

Jozef Bóňa, Viola Cíváňová, Margita Galgánková, Jozefína Holáková, doc. Ing. Ján Hubinský, Valentin Karas, Margita Kreakáňová, Olga Miklúšová, Jozefína Oriješková, Mária Sásiková, Mária Španíková, Jozefína Zajková

87 ROKOV:

Františka Bencová, Alica Bogyová, Ružena Čepeláková, Justína Duriačová, Augusta Farská, Mária Franková, Irena Gajdošová, Matilda Gyepesová, Mária Hubinská, Ing. Jozef Janák, Matilda Karabínová, Anna Karabová, Mária Katerinková, Mária Kysucká, Helena Lénartová, Mária Maťová, Alžbeta Mináriková, Mária Panáčková, Ludmila Peciarová, Aladár Pekár, Jozef Porubský, PhMr. Katarína Šurániová, Vilma Vöröšová, Ing. Milan Žiška

88 ROKOV:

Jozef Berky, František Čagala, Ján Kmetó, Miroslav Kohout, Veronika Lörinczová, Helena Mozdíková, Veronika Sládečková, Milan Soviš, Helena Šillerová

89 ROKOV:

Johana Bahelková, Anna Gregorová, Ladislav Hajtinger, Magda Holenková, Jozef Matuška, Mária Meňhartová, Mária Petráková, doc. Ing. Vlastimila Pevná, Irena Stašková, PhDr. Jozef Šulgan, Jozefína Záborská

90 ROKOV:

Viktória Dimová, Jozef Hora, Paulína Martonová, Anna Moravcsiková, Štefánia Slančíková, Gregor Szolár, Jozef Šebök

91 ROKOV:

Martin Greguš, Anna Jerigová, Antónia Juráková,

Jozef Mlynek, František Porubský, Anna Slivková,
Vilma Uváčiková

92 ROKOV:

Hermína Hildebrandová, Helena Himlerová, Anna
Magdinová, Mária Mesárošová, Jozef Pagáč, Rozá-
lia Tomková, Erich Veselský

93 ROKOV:

Helena Fridrichová, Anna Havelková, Albína Ku-
nová, Anna Marková, Margita Poláková, Juraj Šte-
fánik, Ľudovít Zaujec

94 ROKOV:

Júlia Baranovičová, Jolana Fábryová, Anna Kollá-
rová, Mária Mikulíková

95 ROKOV:

Anna Černošková, Emília Gabulová, Jozefína Ha-
nulová, Gabriela Korcová, Terézia Michalíková,
Mária Tancíková

96 ROKOV:

Emília Duchoňová

Navždy odišli

V januári 2016 zomreli títo občania Nitry:

PaedDr. Mária Alabánová, 63-roč., Jurkovičo-
va 29

Ladislav Bihari, 78-roč., Borová 4

Alžbeta Caková, 74-roč., Škultétyho 3

Alžbeta Cibulová, 83-roč., Železničiarska 52

Terézia Cigánová, 83-roč., Železničiarska 52

Branislav Domček, 46-roč., Sirôtková 10

Vladimír Ďuriš, 76-roč., Schurmannova 7

Michal Feješ, 89-roč., Štúrova 43

Ľubica Godárová, 54-roč., Murániho 16

Ing. František Horváth, 72-roč., Štúrova 34

Helena Hroteková, 90-roč., Lesná 2

Tibor Chobot, 73-roč., Dubíkova 7

Mária Chrenová, 78-roč., Dolnočermánska 62

Ján Kaufman, 65-roč., Zvolenská 2

MUDr. Ján Kollárik, 92-roč., Párovská 8

Eva Kollárová, 71-roč., Holubyho 35

Jozef Kostrna, 62-roč., Zelená 1

Silvia Kováčová, 82-roč., Párovská 9

Terézia Krajčírová, 74-roč., Štefánikova tr. 64

Ján Kulich, 82-roč., Chalupkova 12

Martin Kysel, 77-roč., Dlhá 15

Štefan Lakatoš, 51-roč., Hollého 5

Verona Lavová, 88-roč., Potravinárska 4

Juraj Majer, 84-roč., Za Humnami 26

Doc. RSDr. Jozef Mátel, 83-roč., Inovecká 44

Tomáš Matyus, 29-roč., Tokajská 1

Helena Mikulášiková, 63-roč., Vodná 1

Anna Miškolczyová, 80-roč., Potočná 14

Júlia Mládeková, 95-roč., Šulekova 17

Mária Mošatová, 93-roč., Parkové nábr.21

Ing. Elena Paulenová, 70-roč., Krčméryho 2C

Margita Paulínyová, 84-roč., Štúrova 66

Jana Počarovská, 51-roč., Piešťanská 21

Imrich Ružička, 78-roč., Športová 16

Helena Selecká, 70-roč., Nová 4

Anna Sirotiaková, 85-roč., Ul. 8. mája 6

Miroslav Sládečka, 38-roč., Martinská dol. 62

František Stovička, 68-roč., Karpatská 2

Georgína Szabová, 73-roč., Dolnočermán. 55

Margita Šedivá, 88-roč., Kyjevská 7

Edita Šindlerová, 86-roč., Parkové nábr. 5

Jozef Škriniar, 84-roč., Železničiarska 52

Jozef Štefek, 89-roč., Kopanická 15

Helena Šumichrastová, 86-roč., Ul. J. Silana 3

Miloslava Švecová, 86-roč., Jánskeho 7

Peter Teplan, 26-roč., Na Hôrke 18

Rudolf Vacho, 72-roč., Gaštanová 13

Jozef Vančo, 62-roč., Výstavná 15

Paulína Vrábelová, 89-roč., Plynárenská 1

Eva Zivčáková, 56-roč., Pod vinohradmi 27

NITRA - kultúrno-spoločenský mesačník

Vydavateľ: Mesto Nitra - Mestský úrad
v Nitre

Adresa redakcie a vydavateľa:

Mestský úrad v Nitre,

Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra

E-mailová adresa redakcie:

synakova@msunitra.sk,

tel.: 037 / 65 02 396

Vychádza vždy 1. v mesiaci

Evidenčné číslo: EV 3918/09

Tematická skupina: A 11

ISSN 1336 - 4685

IČO: 00 308 307 www.nitra.sk

e-mail: msunitra@msunitra.sk

REDAKČNÁ RADA:

Predseda: Mgr. Lívia Šumichrastová

(poslankyňa MsZ),

podpredseda: doc. Ing. Anton Kretter, PhD.,
(poslanec MZ)

členovia: JUDr. Igor Kršiak

(prednosta mestského úradu),

Ing. Martin Nemky (zástupca primátora Nitry),

PhDr. Ľuboš Török, Ph.D. (poslanec MsZ).

Tlač: ForPress NITRIANSKE TLAČIARNE, s. r. o.,
Potravinárska ul. 6, Nitra

MARCOVÉ POZVÁNKY

Besedy so spisovateľmi

V Kultúrno-spoločenskom centre v Nitre - Janíkovciach sa 11. marca o 18. hodine uskutoční beseda so spisovateľom Norom Ťľveckým pod názvom Na krídlach duše. V Kultúrnom dome v Nitre - Dolných Krškanoch bude 13. marca o 16. hodine stretnutie s autorkou Michaelou Pribilincovou, ktorá napísala pozitívne rozprávky. V Kultúrnom dome v Nitre - Dražovciach bude 20. marca o 16. hodine beseda so spisovateľkou Zuzanou Šedou, autorkou románu Hľadaj ma. Dňa 27. marca sa o 16. hodine v Kultúrnom dome v Nitre - Mlynárciach koná autorské čítanie Jaroslava Dušku a jeho úspešnej knihy rozprávok „Ježkovci, ako to bolo ...“

Stretnutie s bývalým prezidentom Rudolfom Schusterom

V utorok 15. marca o 17. hodine si nenechajte ujsť stretnutie so zaujímavou osobnosťou. Tentokrát prijal pozvanie organizátorov – Dr. h. c. Ing. Rudolf Schuster, PhD., bývalý prezident Slovenskej republiky v rokoch 1999 – 2004, bývalý primátor Košíc, cestovateľ, spisovateľ, dramatik a významná osobnosť politického, kultúrneho a spoločenského života. Podujatie v synagóge organizuje HOMO NITRIENSIS, Nitrianska humanitná spoločnosť v spolupráci s Mestom Nitra, na podporu združovania prostriedkov na prístroj pre brachyterapiu na liečbu onkologických pacientov.

Slávnostné oceňovanie športovcov

V stredu 23. marca o 17. hodine sa v Synagóge uskutoční slávnostné oceňovanie športovcov mesta Nitry za rok 2015. Podujatie organizuje Mesto Nitra a vstup je na pozvánky.

Slávnostné oceňovanie učiteľov

V stredu 30. marca o 10. hodine v Synagóge predstavitelia Mesta Nitry ocenia učiteľky a učiteľov základných škôl, materských škôl, Základnej umeleckej školy Jozefa Rosinského a Centra voľného času v Nitre. Pedagogickí zamestnanci škôl a školských zariadení prevezmú ocenenia za svoju náročnú pedagogickú prácu pri príležitosti Dňa učiteľov. Vstup na toto podujatie je na pozvánky.

Oslavy 71. výročia oslobodenia Nitry

Mesto Nitra a Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, Oblastný výbor v Nitre pozývajú občanov na slávnostné zhromaždenie pri príležitosti 71. výročia oslobodenia Nitry. Uskutoční sa v stredu 30. marca o 15. hodine pred budovou Okresného úradu v Nitre pri Pamätníku víťazstva na Štefánikovej triede 69 v Nitre.

